

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/89/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4314217227
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4314217227.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobkyne: ALI - DEVA, o. z., so sídlom 935 64 Kuraľany 223, IČO: 53 449 886, proti žalovanému: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, so sídlom Ľ. Štúra 53, 934 01 Levice, zastúpený: ADVISORY LAW OFFICE - Dr. Gajdoš, s.r.o., so sídlom SNP 56/2130, 934 01 Levice, o zaplatenie 47 066,92 eura s príslušenstvom, o zaplatenie úrokov z omeškania 1 283,84 eura, o zaplatenie nemajetkovej ujmy 300 000 eur a penále 20 942,39 eura, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 16. decembra 2019 č. k. 11C/236/2014-1547, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom I. výroku **p o t v r d z u j e**.

IV. výrok rozsudku o nepriznaní náhrady trov konania žalovanému proti žalobkyni **z r u š u j e** a vec v r a c i a prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (Okresný súd Levice) rozsudkom zo dňa 16.12.2019 č. k. 11C/236/2014-1547 pri právnom posúdení podľa § 244 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (OSP) v znení účinnom do 30.6.2016, § 144 a § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku (CSP) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zaplatenia sumy 47.066,92 eura s príslušenstvom a zaplatenia úrokov z omeškania v sume 1.283,84 eura (výrok I.).

2. Konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia nemajetkovej ujmy v sume 300.000 eur a v časti zaplatenia penále v sume 20.942,39 eura pre späťvzatie žaloby žalobkyňou v týchto častiach s poukazom na ust. § 144 a § 145 ods. 2 CSP prvoinštančný súd zastavil. (výrok II.)

3. Návrh žalovaného na prerušenie konania bol súdom zamietnutý, pretože s prihliadnutím na obsah ust. § 164 CSP nebol zistený dôvod na požadované prerušenie konania žalovaným. Samotné začatie trestného stíhania vo veci nie je takýto dôvodom. (výrok III.)

4. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 257 CSP tak, že žalovanému náhradu trov konania proti žalobkyni nepriznal. Vychádzajúc z obsahu ust. § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP a pri rešpektovaní procesného úspechu žalovaného v spore ako aj pri rešpektovaní tej skutočnosti, že žalobkyňa procesne zastavila čiastočne zastavenie konania svojím čiastočným späťvzatím žaloby, žalovaný by mal nárok na náhradu trov konania. Súd s prihliadnutím na obsah ust. § 257 CSP v prejednávanej veci vzhliadol existenciu dôvodu osobitného zreteľa, v zmysle ktorého nepriznal nárok na náhradu trov konania inak úspešnej strane v tomto spore, t. j. žalovanému. Za takýto dôvod hodný osobitného zreteľa súd považoval sociálnu situáciu žalobkyne ako invalidnej dôchodkyne, ktorej v danom spore bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

5. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, prvoinštančný súd uviedol, že žalobkyňa sa v ňou podanej žalobe domáhala rozhodnutia súdu v tom smere, aby rozhodol, že kvôli nezákonným rozhodnutiam žalovaného je tento povinný uhradiť jej dlžnú sumu vyplývajúcu z Dohody č. 11/§57/2010 a z Dohody č. 8/§56/2011 vo výške 48.361,57 eura (dlh k 4.7.2014) vrátane navýšených úrokov z omeškania a penále. Žalobkyňa uviedla, že dňa 1.12.2010 získala živnostenské oprávnenie a zriadila prevádzku ubytovacieho zariadenia v Kuraľanoch č. 187. Dňom 16.9.2010 jej bol v tomto ubytovacom zariadení schválený štatút chránenej dielne. Dňa 30.11.2010 so žalovaným uzatvorila Dohodu č. 11/§57/2010. Dňa 15.4.2011 so žalovaným uzavrela Dohodu č. 8/§56/2011. Na základe zmlúv so žalovaným bol žalovaný povinný hradiť svoje záväzky plynúce z týchto zmlúv. Vzhľadom k tomu, že žalovaný napriek upomienkam a pokusu o zmier a rozsudku NS SR svoj záväzok riadne neplnil, pričom ku dňu 14.7.2014 neuhradená suma predstavovala 48.361,57 eura, žalobkyňa požiadala súd o zabezpečenie jej práv a zároveň aj o určenie jej práva na úhradu dlžnej majetkovej a nemajetkovej ujmy z titulu zadržovania cudzej veci, marenia súdneho rozhodnutia a zhoršovania jej psychického stavu. Nelegálne zamestnanie sa nepreukázalo a žalovaný jej vyplatil príspevky za všetky štyri štvrťroky r. 2012 a za dva štvrťroky (tretí a druhý) za rok 2013. Žalobkyňa si uplatňuje úroky z omeškania za oneskorené vyplatenie príspevkov. Žalobkyni nie je známe z akého právneho predpisu, alebo aktu únie vyplýva záväzok žalovaného neposkytnúť príspevok z dôvodu záporného stavu v pokladnici žalovanej. Ak ide o nevyplatenie príspevkov z dôvodu prebiehajúcej kontroly u žalobkyni, neexistuje zákonné ustanovenie, ktoré by neumožňovalo žalovanému právo kvôli prebiehajúcej kontrole nevyplatiť žalobkyni príspevky podľa zákona o službách zamestnanosti. Ak takéto ustanovenia obsahujú dohody, je potom potrebné posúdiť ich súlad so zákonom rámci prejudiciality. Žalobkyňa poukázala na dĺžku vykonávanej kontroly, ktorú považuje za neakceptovateľnú. Žalobkyňa tvrdí, že nie je pravdou, že by bol žalovaný vydal dňa 18.12.2014 rozhodnutie podľa § 55 ods. 6 zákona o službách. Žalobkyni žalovaný doručil oznámenie, ktoré však nie je rozhodnutím. Na nevyplatenie príspevkov od 1.1.2015 neexistuje žiaden zákonný dôvod.

6. Žalobkyňa podanú žalobu upresnila podaním zo dňa 16.2.2015, pričom žiadala stanoviť povinnosť žalovanému, aby jej zaplatil ku dňu 17.2.2015 dlžnú sumu istiny vo výške 24.751 eur, úroky z omeškania k tomuto dátumu vo výške 20.942,39 eura, penále k tomuto dátumu vo výške 20.941,39 eura a nemajetkovú ujmu za zhoršenie zdravotného stavu chránenej osoby v sume 300.000 eur. Podaním zo dňa 7.11.2016 zobrala žalobkyňa svoju žalobu čiastočne a to ohľadom nemajetkovej ujmy v sume 300.000 eur a ohľadne penále v sume 20.942,39 eura späť a navrhla v tejto časti konanie zastaviť.

7. Žalobkyňa doručila súdu podanie z 31.3.2017, v ktorom žiadala, aby súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni dlh k 8.6.2017 v sume 47.066,92 eura a škodu vo forme 9 % ročného úroku v sume 1.283,84 eura, t. j. spolu 48.350,76 eura. Na pojednávaní dňa 8.6.2017 požiadala žalobkyňa o pripustenie zmeny žaloby v tom smere, že žalobný petít znie: Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 47.066,92 eura spolu s úrokom z omeškania 1.283,84 eura k 8.6.2017 do troch dní od právoplatnosti rozsudku a úrok z omeškania zo sumy 47.066,92 eura od 9.6.2017 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

8. Súd prvej inštancie uznesením na pojednávaní konanom dňa 8.6.2017 zmenu žaloby pripustil tak, že zmenený petít znie: Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 47.066,92 eura spolu s úrokom z omeškania 1.283,84 eura k 8.6.2017 do troch dní od právoplatnosti rozsudku a úrok z omeškania zo sumy 47.066,92 eura od 9.6.2017 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

9. Žalovaný uviedol, že na základe Dohody č. 11/§57/2010 uzatvorenej so žalobkyňou tejto s poukazom na žiadosť z jej strany o úhrady platby zo dňa 1.12.2010 poukázal paušálny príspevok 9.365,18 eura dňa 16.12.2010. Štatút chránenej dielne žalovaný priznal s účinnosťou od 1.12.2010. Žalovaný so zamestnávateľom (žalobkyňou) uzatvoril Dohodu č. 8/§56/2011 o poskytnutí príspevku na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska podľa § 56 zák. č. t/2004 Z. z.. Oddelenie kontroly vykonalo kontrolu dodržiavania zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnaní. Protokol o výsledku kontroly bol prerokovaný 17.6.2011 a zápisnica o prerokovaní tohto protokolu bola takisto podpísaná dňa 17.6.2011. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na čl. II. bod 15 Dohody č. 8/§56/2011 o záväzku zamestnávateľa počas celej dĺžky zachovania zriadeného pracovného miesta v chránenej dielni alebo na pracovisku podľa čl. II. bodu 15 Dohody. Žalovaný poukázal na jeho záväzok podľa čl. III. bod 2 Dohody, v prípade ak zistí, že zamestnávateľ porušil zákaz nelegálneho zamestnania,

ukončiť vyplácanie príspevku odo dňa prerokovania protokolu o výsledku kontroly v súlade s § 2 ods. 4 zák. č. 231/1999 o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov.

10. Žalovaný ďalej uviedol, že v súlade s týmto ustanovením Dohody pozastavil poskytovanie príspevku zamestnávateľovi, t. j. žalobkyňi. Dňa 18.10.2013 bolo na úrad doručené uznesenie NS SR č. 5Sžnč/1/2013, podľa ktorého neexistuje žiaden zákonný dôvod, aby žalobkyňa bola zapísaná v zozname fyzických a právnických osôb, u ktorých bolo zistené porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania. Vzhľadom na to, že NS SR v predmetnej veci konštatoval ako je vyššie uvedené a Inšpektorát práce Nitra potvrdil, že u žalobkyne v predchádzajúcich piatich rokoch nebolo zistené porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa zák. č. 82/2005 Z. z., žalovaný pristúpil ku kontrole predložených žiadostí za obdobie máj 2011 až apríl 2013 k vyplácaniu oprávnených finančných prostriedkov v zmysle Dohody č. 8/§56/2011. Dňa 2.12.2013 žalovaný vyzval žalobkyňu k doloženiu chýbajúcich dokladov k predloženým žiadostiam o úhradu platieb v zmysle Dohody č. 8/§56/2011. Po vykonaní kontroly administratívnej zhody a predbežnej finančnej kontroly oprávnenosti príspevku podľa § 9 zák. č. 502/2001 Z. z., o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, žalovaný doplatil oprávnené finančné prostriedky žalobkyňi vo výške 5 182,56 eura. Žalovaný poukázal, že v doplnení žaloby za omeškanie platieb žalobkyňa predložila prílohu „Výpočet za oneskorenú platbu“. V rámci zákona č. 5/2004 Z. z. môže zamestnávateľ podať žiadosť „Žiadosť o poskytnutie príspevku na úhradu prevádzkových nákladov“ chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov podľa § 60. Samostatne zárobkovo činná osoba môže podať žiadosť o poskytnutie príspevku na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne a chráneného pracoviska podľa § 60 občanovi so zdravotným postihnutím podľa § 9 zákona o službách zamestnanosti, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú činnosť zárobkového charakteru. Takýto príspevok poskytuje úrad na základe dokladov preukazujúcich vynaložené náklady podľa odsekov 2 až 5 za príslušný štvrtrok zo súm ustanovených v odseku 6 a to do 60 kalendárnych dní odo dňa podania žiadosti o poskytnutí príspevku. Lehota na vyplatenie príspevku podľa § 60 zák. č. 5/2004 Z. z., neplynie počas doby, kým žiadateľ nedoplní doklady, resp. nebude ukončená kontrola oprávnenosti nákladov. Ak úrad zistí, že zamestnávateľ porušil zákaz nelegálneho zamestnávania, v súlade s § 2 ods. 4 zák. č. 231/1990 Z. z., o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, príspevok neposkytne.

11. Žalovaný poukázal na to, že poradovými číslami 16 až 23 prílohy žiadosti o poskytnutie príspevku na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne podľa § 60 zákona o službách zamestnanosti za obdobie prvého až štvrtého štvrtroku roku 2012 a za obdobie prvého až tretieho štvrtroku roku 2013, vzhľadom na nedodržanie zákonom stanovenej lehoty na predloženie žiadostí, sa tieto zamietli. Pod poradovými číslami 24 a 25 prílohy boli žiadosti zamietnuté z dôvodov uvedených v oznámeniach č. 236 a č. 237. Pod číslami 26 a 27 prílohy boli žiadosti zamietnuté z dôvodov uvedených v oznámeniach č. 351 a č. 352. Žiadosti uvedené pod poradovými číslami 28 a 29 prílohy boli dňa 10.12.2014 postúpené na oddelenie kontroly za účelom vykonania kontroly pred úhradou platby. Žalovaný v ďalších podaniach uviedol, že žalobkyňa nepožiadala o výmaz zo zoznamu fyzických a právnických osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania a následne nepodala žalobu podľa druhej hlavy piatej časti OSP a ani neiniciovala konanie podľa § 250 v OSP, čím nevyužila prostriedky ochrany, ktoré jej v tom čase platný OSP umožňoval. Žalovaný ďalej uviedol, že je potrebné rozlišovať medzi príspevkami podľa § 57 a § 60 zákona o službách zamestnanosti. Ak žalobkyňa podala žiadosť o príspevok oneskorene, príspevok nemohol byť uhradený z dôvodu nedodržania zákonnej lehoty. Vzhľadom na neexistenciu legálnej definície pojmu „podnik, resp. firma v ťažkostiach“ je potrebné vychádzať z nariadenia EÚ č. 651/2014 a z usmernenia spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach, zo schémy pomoci DEMINIMIS na podporu zamestnanosti. Vzhľadom na záporný stav v pokladnici žalobkyňa nemohla výdavky účtovne vykázané v uvedených termínoch v hotovosti uskutočniť. Náklady boli vykázané iba účtovne, čo bolo v rozpore s ust. § 60 ods. 5 zák. o službách zamestnanosti.

12. Žalovaný ďalej uviedol, že v súvislosti s vykonanými kontrolami žalobkyňa aj s poukazom na jej dočasne opakovanú práceneschopnosť neposkytla potrebnú súčinnosť počas prebiehajúcich kontrol, pretože nespĺnila povinnosť pre ňu rezultujúcu z ust. § 55 ods. 5 zák. o službách zamestnanosti. Do pozornosti dal aj uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 25.11.2015 sp. zn. 11S/255/2015, ktorým súd žalobu žalobkyne ohľadne preskúmania zákonnosti oznámenia o zrušení chránenej dielne odmietol.

13. Súd prvej inštancie uviedol, že oznámenia žalovaného, tak ako sú špecifikované v bodoch 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36 a 37 odôvodnenia zamietajúceho rozsudku sú na základe svojho obsahu rozhodnutiami,

ktoré žalovaný vydal ako správny orgán, rozhodujúc o príspevku podľa § 60 zákona o zamestnanosti. Obsahom týchto rozhodnutí je rozhodovanie správneho orgánu o právach a povinnostiach fyzickej osoby, a preto podliehali súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva a to aj napriek tomu, že nespĺňajú základné náležitosti rozhodnutia vyplývajúce z § 47 Správneho poriadku. V konaní nebolo preukázané, že žalobkyňa proti vyššie špecifikovaným oznámeniam podala odvolanie, resp. že by podala proti rozhodnutiu a postupu žalovaného ako správneho orgánu žalobu v správnom súdnictve. Vzhľadom k tomu že v prejednávanej veci o žiadostiach žalobkyne na poskytnutie príspevkov (SZČO, Zam.) rozhodol žalovaný, v ktorého právomoci bolo vydať rozhodnutia podľa § 60 zákona o službách zamestnanosti a žalobkyňa nevyužila procesný postup požiadať o preskúmanie zákonnosti týchto oznámení na základe žaloby alebo odvolania v správnom súdnictve, súd na tieto oznámenia žalovaného pri posúdení toho, či žalobkyni vznikol nárok na peňažné plnenie voči žalovanému prihliada.

14. Z oznámení žalovaného vyplýva, že žalobkyňa nespĺnila podmienky pre priznanie jej nároku na príspevky podľa § 60 zákona o službách zamestnanosti, z dôvodov v týchto oznámeniach uvedených. Žalobkyňa preto nemá pohľadávku voči žalovanému z dôvodu, že tento jej nezaplatil príspevky na 1. štvrťrok 2012 v sume 1.292,84 eura - SZČO, 2. štvrťrok 2012 v sume 1.292,84 eura - SZČO, 3. štvrťrok 2012 1.292,84 eura - SZČO, 4. štvrťrok 2012 v sume 1.292,84 eura - zam., za 1. štvrťrok 2013 v sume 1.321,55 eura - zam. 2. štvrťrok 2013 v sume 1.321,55 eura - zam., 3. štvrťrok 2013 v sume 1.321,55 eura - SZČO, 3. štvrťrok 2013 v sume 1.321,55 eura - zam., 1. štvrťrok 2014 v sume 1.357,05 eura - SZČO, 1. štvrťrok 2014 v sume 1.357,05 eura - zam., 2. štvrťrok 2014 v sume 1.357,05 eura - SZČO, 2. štvrťrok 2014 v sume 1.357,05 eura - zam., za 1. štvrťrok 2015 v sume 1.416,20 eura - SZČO, 1. štvrťrok 2015 v sume 1.416,20 eura - zam., 2. štvrťrok 2015 v sume 1.416,20 eura - zam., 2. štvrťrok 2015 v sume 1.416,20 eura - SZČO, 3. štvrťrok 2015 v sume 1.416,20 eura - SZČO, 3. štvrťrok 2015 v sume 1.416,20 eura - zam., 4. štvrťrok 2015 v sume 1.416,20 eura - SZČO, 4. štvrťrok 2015 v sume 1.416,20 eura - zam., 1. štvrťrok 2016 v sume 1.451,68 eura - SZČO, 1. štvrťrok 2016 v sume 1.451,68 eura - zam., 2. štvrťrok 2016 v sume 1.440,00 eura - SZČO, 2. štvrťrok 2016 v sume 1.440,00 eura - zam., 3. štvrťrok 2016 v sume 1.440,00 eura - SZČO, 3. štvrťrok 2016 v sume 1.440,00 eura - zam., 4. štvrťrok 2016 v sume 1.440,00 eura - SZČO, 4. štvrťrok 2016 v sume 1.440,00 eura - zam., 1. štvrťrok 2017 v sume 1.440,00 eura - SZČO a 1. štvrťrok 2017 v sume 1.440,00 eura - zam..

15. Pokiaľ ide o nárok na zaplatenie neuhradených príspevkov za roky 2015, 2016 a 2017 (1. štvrťrok), nárok žalobkyni na uhradenie príspevkov za toto obdobie nevznikol aj preto, že žalovaný dňom 1.1.2015 zrušil postavenie chránenej dielne priznanej dňa 1.12.2010 č. j. LV/2010069959 s účinnosťou odo dňa a zmeny postavenia chránenej dielne zo dňa 6.5.2011, č. z. LV/2011/02-1912 s účinnosťou odo dňa 2.5.2011 žalobkyňou, pod č. z. 2014/339220 z 18.12.2014 a žalovaný vydal aj oznámenie zo dňa 19.12.2014 sp. č. 2014/340758, v ktorom uviedol, že na základe žiadosti žalobkyne č. 2014/194410 z 11.7.2014 o prehodnotenie priznania postavenia chránenej dielne alebo chráneného pracoviska podľa § 55 zák. č. 5/2004 Z. z., o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov oznámil žalobkyni, že dňom 1.5.2015 ruší postavenie chránenej dielne, čím sa jej žiadosť stala bezpredmetnou. Uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/255/2015-65 súd odmietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti oznámenia ÚPSVaR Levice sp. č. 2014/339220 z 18.12.2014 a sp. 2014/340758 z dôvodu oneskorene podanej správnej žaloby.

16. Súd nie je oprávnený preskúmať v civilnom súdnom konaní zákonnosť rozhodnutia o zrušení postavenia chránenej dielne. Námiety, pre ktoré žalobkyňa považuje rozhodnutie žalovaného za nezákonné, mohla uplatniť vo včas podanej správnej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o zrušení postavenia chránenej dielne. V tomto konaní nemohol súd do záverov rozhodnutia žalovaného ako správneho orgánu žiadnym spôsobom zasahovať, pretože by došlo k preskúmvaniu právoplatného rozhodnutia správneho orgánu. Ďalej súd poukázal na dôvody citovaného rozhodnutia Krajského súdu v Nitre, v ktorých okrem iného tento súd uvádza, že predmetom preskúmvania súdom môžu byť aj rozhodnutia (oznámenia) správneho orgánu, ktoré postrádajú formálne náležitosti za tých podmienok, že sa dotýkajú, resp. sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických osôb.

17. Jednoznačne je potom možné ustáliť, že predmetom súdneho prieskumu môže byť každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti fyzických a právnických osôb. Súd preto pri rozhodovaní vychádzal z toho, že žalobkyňa po 1.1.2015 nemá postavenie chránenej dielne z dôvodov obsiahnutých v rozhodnutí zo dňa 18.12.2014.

Takisto žalobkyňa v spore nepreukázala, že by jej žalovaný priznal postavenie chránenej dielne po 1.1.2015.

18. Pokiaľ ide o nároky žalobkyne týkajúce sa zaplata neuhradených príspevkov za 3. štvrťrok 2014 v sume 1.357,05 eura - SZČO, 3. štvrťrok 2014 v sume 1.357,05 eura - zam., 4. štvrťrok 2014 v sume 1.357,05 eura - SZČO a 4. štvrťrok 2014 v sume 1.357,05 eura - zam., o žiadosti žalobkyne súd nerozhodol preto, že prebieha kontrola predmetných žiadostí o poskytnutie príspevkov za uvedené obdobia. O nároku žalobkyne na zaplata týchto príspevkov súd nerozhodol, a preto nemohlo dôjsť ani k splatnosti uplatnenej pohľadávky.

19. Súd žalobkyni nepriznal uplatnený úrok z omeškania v sume 1.283,84 eura vyčíslený ku dňu 8.6.2017, pretože zákon o službách zamestnanosti neustanovuje sankciu za oneskorené poskytnutie príspevku podľa § 60 tohto zákona, ak sa oneskorí s poskytnutím žiadaného príspevku úrad. Preto nie je možné zaviazat žalovaného na zaplata úroku z omeškania podľa Občianskeho zákonníka.

20. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, uvádzajúc, že napáda len prvý výrok rozsudku a to iba v rozsahu, v ktorom súd zamietol žalobu v časti žalobného návrhu o zaplata súm za obdobia do 4. štvrťroka 2014 okrem 3. štvrťroka 2014. Predmetný rozsudok teda nenapáda v časti, v ktorej súd zamietol žalované nároky za platby za 3. štvrťrok 2013 (zrejme 2014) a za obdobie od 1. štvrťroka 2017 do 1. štvrťroka 2017 do 1. štvrťroka 2017. Poukázala na danosť odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j. nesprávne právne posúdenie veci.

21. V danom prípade súd aplikoval nesprávnu právnu normu, pretože právne normy v procesných predpisoch upravujúcich správne súdnictvo nie sú na prejednávanú vec aplikovateľné. Ide o dvojaký charakter právneho vzťahu založený dohodami medzi žalobkyňou a žalovaným, t. j. o verejnosúkromný právny vzťah s prvkami občianskeho aj správneho práva (rozhodnutie NS SR 1 KO/10/2018). Nárok fyzickej osoby alebo právnickej osoby voči úradu na úhradu príspevku alebo naopak úhradu voči fyzickej osobe či právnickej osobe na vrátenie vyplateného, ale neoprávneného príspevku, má občianskoprávny charakter.

22. Tak ako úrad práce nemôže v prípade vymáhania neoprávneného vyplateného príspevku podľa zákona o službách zamestnanosti v oblasti aktívnej politiky trhu práce vydávať rozhodnutia a ani oznámenia o povinnosti vrátiť takto poskytnutú úhradu, pričom výzvy na jej vrátenie nemajú povahu správnych rozhodnutí, ale sa musí obrátiť na príslušný súd podľa CSP žalobou o plnenie v sporovom konaní, tak fyzická alebo právnická osoba v obdobnom prípade, avšak v opačnom garde, nemá možnosť podávať správne žaloby, v prípade porušenia záväzkového vzťahu zo strany úradu. Bolo by absurdné od žalobkyne požadovať, aby každý štvrťrok podávala správnu žalobu. Z hľadiska rozsahu tohto odvolania by išlo o 11 žalôb. Nesprávnosť právneho posúdenia možno zdôrazniť aj tým, že v prípade posudzovania nároku žalobkyne ako občianskoprávneho pre ňu plynie všeobecná 3-ročná premlčacia lehota, ktorá podaním žaloby spočíva. Súd nesprávnym právnym posúdením zmenil charakter lehoty, v ktorej si žalobkyňa môže uplatniť nárok proti žalovanému na 2-mesačnú prekluzívnu lehotu.

23. Pokiaľ ide o právnu prekážku priznania nároku v podobe prebiehajúcej kontroly, svoje právne posúdenie prvoinštančný súd náležite nevysvetlil. Z hľadiska žalovaného v súvislosti s vykonávaním kontroly ide o zjavne zlomyseľné a obštrukčné konanie.

24. Žalobkyňa za vecne správny považuje výrok o náhrade trov konania pri aplikácii ust. § 257 CSP. Ďalším dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanému je aj šikanózne správanie žalovaného, spočívajúce okrem iného aj v tom, že žalovaný podal počas tohto sporu na NAKU trestné oznámenie, ktoré však nebolo opodstatnené.

25. Na základe takto uplatnených dôvodov navrhla žalobkyňa rozsudok súdu prvej inštalcie v napadnutej časti zmeniť tak, že žalovaný jej bude povinný zaplatať sumu 19.464,80 eura spolu s úrokom z omeškania, tak ako ho vyčísliť v odvolacom petite zo dňa 15.1.2020. Žalobkyňa zároveň žiadala priznať aj náhradu trov odvolacieho konania.

26. Proti tomuto rozsudku v časti výroku o náhrade trov konania (výrok IV.) podal včas odvolanie žalovaný, žiadajúc odvolací súd, aby s poukazom na ust. § 388 CSP odvolaním napadnutý výrok

č. IV. rozsudku Okresného súdu Levice, č. k. 11C/236/2014-1547 zo dňa 16.12.2019 zmenil tak, že žalovanému prizná náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 % a zároveň mu prizná aj náhradu trov odvolacieho konania. Podané odvolanie zdôvodnil existenciou odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, g/ a h/ CSP.

27. Žalobkyňa podala žalobu v roku 2014, pričom nie sú známe skutočné majetkové pomery žalobkyne v decembri 2019 a neboli ani predmetom dokazovania. Takisto nie sú známe výsledky ani z podnikania žalobkyne. Nehnutelnosti z manželstva žalobkyne pochádzajúce nadobúdala väčšinou jej manžel, pričom tieto sú zapísané na LV č. XXX, XXX a XXXX. Zrušenie BSM a jeho následné vyporiadanie je dôvodom, aby sa majetkové pomery žalobkyne javili ako dôvodné pre následné oslobodenie od súdnych poplatkov, resp. pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanému. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť aj na správanie sa žalobkyne v tomto spore (uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 9Co/655/2016 zo dňa 30.11.2016, uznesenie NS SR sp. zn. 1MObd0 V 19/2008 zo dňa 31.3.2010.

28. Z nálezu ÚS SR III. ÚS 298/2018 zo dňa 28.11.2018 okrem iného vyplýva, že rozhodnutie súdu o náhrade trov konania podľa § 257 CSP rozhodne nemôže byť prekvapujúce, a preto súd v prípade aplikácie ust. § 257 musí vytvoriť dostatočný priestor na to, aby strany sporu mali možnosť vyjadriť stanovisko k potenciálnej aplikácii tohto ustanovenia ešte pred prijatím samotného rozhodnutia o nepriznaní nároku na náhradu trov konania. Bez takéhoto oznámenia by sa dotknutá strana sporu o rozhodnutí o nároku na náhradu trov konania dozvedela až zo samotného rozhodnutia súdu.

29. Rozhodnutie o náhrade trov konania podľa § 257 CSP musí súd náležite odôvodniť a to z pohľadu obidvoch strán sporu a zároveň je potrebné uviesť na základe akých vykonaných dôkazov súd ustálil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane žalobkyne. Aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania má predstavovať výnimku a nie pravidlo bez náležitého odôvodnenia.

30. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobkyne uviedol, že odvolanie žalobkyne v danej veci považuje za nedôvodné a navrhuje odvolaciemu súdu potvrdenie odvolaním napadnutého výroku I. rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 11C/236/2014-1547 zo dňa 16.12.2019 v celom rozsahu. Zároveň žiadal priznať voči žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

31. Je potrebné súhlasiť s konštatovaním prvoinštančného súdu v tom smere, že všetky oznámenia žalovaného doručované žalobkyni, ktoré súd uvádza v napadnutom rozsudku sú bez ohľadu na ich názov rozhodnutiami vydanými žalovaným v správnom konaní. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia NS SR zo dňa 27.6.2013 sp. zn. 5SŽ uč/1/2013 a sp. zn. SŽo/202/2015 zo dňa 3.8.2016. Na margo v odvolaní žalobkyne uvádzaného rozhodnutia NS SR sp. zn. 1KO/10/2018 uviedol, že v danom prípade žalobca, t. j. ÚPSVaR Trenčín nevydal žiadne rozhodnutie a ani opatrenie, a preto nebolo čo preskúmať v správnom konaní.

32. Žalobkyňa aj v rámci záverečnej reči prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 14.11.2019 pripustila, že sa dopustila niektorých chýb, pričom za „vynútenú chybu“ považuje, že sa včas neobrátila na správny súd.

33. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie v danej veci bolo podané oprávnenými osobami v rámci zákonnej lehoty na podanie odvolania (§ 362 ods. 1 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania zo strany žalobkyne (§ 379 a § 380 CSP), prejedal predmetné odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ ide o odvolaní žalobkyne napadnutý, zamietajúci výrok I. prvoinštančného rozsudku, tak tento je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť a tým považovať podané odvolanie žalobkyne v tejto časti za nedôvodné. Vo vzťahu k podanému odvolaniu žalovaného smerujúceho voči výroku IV. prvoinštančného rozsudku o náhrade trov konania odvolací súd poznamenáva, že toto odvolanie vzhľadom na dôvodne podané a napadnutý rozsudok vo výroku IV. podľa § 389 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

34. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

35. Krajský súd v Nitre v odvolacom konaní na základe žiadosti pôvodnej žalobkyne v tomto spore C.. E. D. zo dňa 14.12.2020 ohľadne zmeny strany sporu na strane žalobkyne podľa § 80 ods. 1 CSP, uznesením zo dňa 6.10.2021 č. k. 5Co/89/2020-1635, právoplatným dňa 29.10.2021 pripustil s poukazom na ust. § 80 ods. 1 až 3 CSP, aby z konania na strane žalobkyne vystúpila C.. E. D., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XXX a na jej miesto do konania vstúpila spoločnosť: ALI - DEVA, o. z., so sídlom Kuraľaný 223, IČO: 53 449 886. Dôvodom pre zavedenie tohto procesného postupu bolo uzatvorenie Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 14.12.2020, ktorú uzatvorila žalobkyňa C.. E. D., ako postupca a spoločnosť ALI - DEVA, o. z., IČO: 53 449 886 ako postupník.

36. Súd prvej inštancie v súvislosti s posudzovaním uplatneného žalobného nároku žalobkyne v dostatočnom rozsahu a možno povedať, že až precíznym spôsobom zistil skutkový stav veci, ktorý následne správne posúdil podľa ním odcitovaných ustanovení procesných predpisov (OSP a CSP) a to pri dodržaní myšlienkového postupu hodnotenia dôkazov v zmysle § 191 ods. 1 v spojení s § 378 ods. 1 CSP, t. j. jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom - zamietajúcom výroku I. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. V ďalšom odvolací súd poukazuje na rozsah a predovšetkým obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

37. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poznamenáva, že prvoinštančný súd pri akceptovaní záverov ním vykonaného dokazovania dospel k správne právnemu záveru, na základe ktorého žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol. Podstata tohto správne zaujatého právneho záveru rezultuje z tej skutočnosti, že všetky oznámenia vychádzajú z ich obsahu, ktoré v danom spore vydal žalovaný vo vzťahu k žalobkyni, boli týmto úradom vydané ako správnym orgánom podľa § 60 zákona o zamestnanosti. Podstata obsahu týchto oznámení spočíva v rozhodovaní o právach a povinnostiach fyzickej osoby. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné prijať ten záver, že podliehali súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva, a to aj napriek tomu, že nespĺňajú niektoré esenciálne náležitosti rezultujúce z obsahu § 47 Správneho poriadku.

38. V danom spore sa žalobkyni nepodarilo uniesť ani dôkazné bremeno v tom smere, že by preukázala, že vo vzťahu k uvádzaným oznámeniam by použila obranu právne relevantným spôsobom, t. j. že by ich napadla odvolaním, resp. že by ich napadla žalobou v rámci správneho súdnictva. Z týchto oznámení v ich vzájomnom kontexte vyplýva, že žalobkyňa nespĺnila nároky na vyplatenie príspevkov, ktoré vyžaduje § 60 zákona o službách zamestnanosti, v dôsledku čoho súd prvej inštancie správne vyhodnotil neexistenciu žiadneho nároku žalobkyne na vyplatenie príspevkov podľa § 60 cit. zák. voči žalovanému

a jej žalobu ako nedôvodnú zamietol. Za dôvod zamietnutia žaloby na vyplatenie príspevkov po dátume 1.1.2015 súd prvej inštancie opodstatnene považoval aj tú skutočnosť, že od 1.1.2015 žalovaný zrušil žalobkyňu postavenie chránenej dielne. V tejto súvislosti prvoinštančný súd správne poukázal aj na obsah rozhodnutia Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/255/2015-65.

39. Odvolací súd sa stotožňuje aj s odôvodnením napadnutého rozsudku obsiahnutým v bode 41, podstata ktorého spočíva v tom, že nárok na zaplatenie žalobkyňou požadovaných a neuhradených príspevkov za 3. a 4. štvrťrok roku 2014 súd nemohol rozhodnúť z dôvodu prebiehajúcej kontroly zo strany žalovaného. K uvedenému je potrebné poznamenať, že z hľadiska hmotnoprávneho ako aj procesného neboli tieto nároky žalobkyne v čase ich uplatnenia žalovateľné a takisto aj samotná žalobkyňa v úvode svojho odvolania uvádza, že svoje odvolanie podáva iba v rozsahu, ktorým súd žalobu zamietol v časti žalovaných súm za obdobia do 4. štvrťroka 2014, okrem 3. štvrťroka 2014. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na obsah ust. § 379 a § 380 CSP.

40. Odvolací súd nepovažoval s poukazom na hore uvedené dôvody za opodstatnenú odvolaciu námietku spočívajúcu v tom, že na konanie vo veci uplatňovania nárokov tohto druhu sú vecne príslušné súdy prejednávajúce agendu občianskoprávneho charakteru. Takisto nie je možné súhlasiť ani s prípadnou aplikáciou záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 1 KO/10/2018, resp. záverov z neho plynúcich pre daný spor, pretože to vylučujú špecifiká danej prejednávanej veci vo vzťahu k špecifikám vecí uvádzaných v týchto dvoch rozhodnutiach, tak ako to navrhla žalobkyňa v jej odvolaní.

41. Na základe týchto dôvodov, ktoré je potrebné vnímať v ich vzájomnom kontexte, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. o zamietnutí žaloby žalobkyne, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 v spojení s § 387 ods. 2 CSP potvrdil.

42. Pokiaľ ide o napadnutý výrok prvoinštančného rozsudku o náhrade trov konania (výrok IV.), odvolací súd tento výrok aplikáciou procesného postupu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie považujúc podané odvolanie žalovaného v tejto časti za opodstatnené.

43. Rozhodnutie o náhrade trov konania ako rozhodnutie vo veci samej vyžaduje tie isté nároky pokiaľ ide o jeho odôvodnenie, tak ako sú zakotvené v ust. § 220 ods. 2 CSP. Tobôž v tých prípadoch, keď ide o rozhodnutie o náhrade trov konania podľa § 257 CSP. V danom prípade odvolací súd poznamenáva, že rozhodnutie o náhrade trov konania sa nevyznačuje svojou presvedčivosťou v zmysle § 220 ods. 3 CSP, čo je sám o sebe procesný dôvod k jeho zrušeniu, tak ako to realizoval v tomto prípade aj odvolací súd.

44. V ďalšom konaní okrem toho, že súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP) dá patričný časový priestor obidvom stranám sporu, aby sa vyjadrili k zamýšľanému rozhodnutiu súdu o náhrade trov konania podľa § 257 CSP. Pokiaľ ide o hodnotenie dôvodov hodných osobitného zreteľa, tak k týmto nepatrí priznané oslobodenie od poplatkovej povinnosti. V tejto súvislosti musí súd zvažovať pomery nie iba na tej strane sporu, ktorej priznáva určité zvýhodnenie použitím ust. § 257 CSP, ale takisto aj pomery na druhej strane sporu (ako pôvodne v spore úspešnej) v tom smere, či prijatie takéhoto rozhodnutia nebude mať pre ňu príliš nepriaznivé dôsledky. Až v kontexte takto uvedeného a najmä patričného odôvodnenia rozhodnutia o náhrade trov konania, súd prvej inštancie o tomto nároku opätovne rozhodne a to aj s prihliadnutím na novovystupujúci subjekt na strane žalobkyne.

45. Toto rozhodnutie prijal odvolací súd pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. To neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).